

Nr 386.

Av herr **Kant m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 398, med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 29 juli 1892 angående sparbanker.*

Enligt det förslag till lag om ändring i vissa delar av gällande sparbankslag, som till riksdagen överlämnats med Kungl. Maj:ts proposition nr 398, skulle det tillstånd, som skulle erfordras för sparbank att inrätta avdelningskontor, meddelas av Konungens befallningshavande i det län, där avdelningskontoret vore avsett att förläggas. Detta innebär, att då avdelningskontor skall förläggas till ort utanför det län, där sparbankens styrelse har sitt säte och där sparbankens huvudkontor är beläget, prövningen av denna fråga skall tillkomma en annan Konungens befallningshavande än den, under vilken sparbanken i övrigt lyder.

En sådan anordning föranleder enligt vår mening stora betänkligheter. Konungens befallningshavande torde i dylika fall kunna pröva frågan egentligen endast ur den synpunkten, huruvida det för den förevarande platsens vidkommande är behövt, att ett sparbankskontor kommer till stånd, men däremot knappast, huruvida den sparbank, varom fråga är, lämpligen bör vara den, som skall fylla detta behov. Och å andra sidan äger denna Konungens befallningshavande, då kontoret väl upprättats, ingen som helst möjlighet att övervaka kontorets skötsel eller framtvinga rättelse i missförhållanden, som därutinnan kunna göra sig märkbara.

Däremot är det för Konungens befallningshavande i det län, där sparbankens styrelse har sitt säte och huvudkontoret är beläget, givetvis lättare att bedöma, huruvida det med hänsyn till sparbankens organisation och skötsel är tillrådligt eller lämpligt, att den sparbank, varom fråga är, inrättar avdelningskontor å den förevarande platsen. Likaså är det för denna sistnämnda myndighet, som ju skall hava tillsynen över sparbankens

verksamhet även vid detta kontor, lättare att få till stånd erforderliga förändringar med avseende å kontorets skötsel eller att, om så kan anses påkallat, få verksamheten därstädes att upphöra.

Om det redan av principiella skäl är lämpligt, att en sparbank i allt lyder under en och samma Konungens befallningshavande, nämligen Konungens befallningshavande i det län, varest sparbankens styrelse har sitt säte, synas alltså även praktiska skäl tala för en sådan anordning. Visserligen har i motiven till det nu föreliggande förslaget förutsatts, att Konungens befallningshavande i det län, varest ett avdelningskontor vore avsett att inrättas, borde, före meddelande av tillstånd därtill, från Konungens befallningshavande i det län, varest styrelsen har sitt säte, inhämta erforderliga upplysningar angående sparbankens organisation, arbetssätt och soliditet. Men ett dylikt förfarande kan icke upphäva de förutnämnda olägenheterna av den i Kungl. Maj:ts förslag angivna ordningen för tillstånds meddelande. En sådan korrespondens mellan länsstyrelserna måste emellertid förutsättas, även om tillstånd att inrätta avdelningskontor skulle meddelas av Konungens befallningshavande i det län, varest sparbanks styrelse har sitt säte, för att denna myndighet må få erforderlig kännedom om behovet av sparbankskontor å den ort varom fråga är.

Även i ett annat avseende synes oss ändring påkallad i Kungl. Maj:ts förslag. Där föreskrives nämligen, att skyldigheten att söka tillstånd att hava avdelningskontor skall åligga sparbank beträffande kontor, som upprättats efter innevarande mars månads ingång. Detta innebär, att alla avdelningskontor, som inrättats före denna tid, må kunna i evärdelig tid bibehållas.

Då 1917 års bankkommitté hade frågan om begränsning i bankbolagens rätt att anlägga avdelningskontor under behandling, var ifrågasatt (enligt vad av kommitténs betänkande sid. 14—15 inhämtas), att en lagstiftning i ämnet skulle få tillämpning på alla en banks avdelningskontor, även sådana, som upprättats före det kommitténs förslag i ämnet bleve känt. En dylik retroaktiv verkan av lagstiftningen ansågs av flera skäl påkallad och önskvärd. Att kommitténs förslag i ämnet icke fick en så vidsträckt omfattning berodde på den hänsyn man ansåg sig hava att taga till det särskilda tillstånd att driva bankverksamhet, som bankerna erhållit genom oktroj. Kommittén förutsatte emellertid, att vid löpande oktroj-tids utgång — sålunda inom en ej alltför avlägsen framtid — en reglering av samtliga en banks avdelningskontor skulle äga rum.

I fråga om sparbankerna är förhållandet emellertid ett annat. Deras rätt att driva verksamhet grundas å ena sidan icke på något särskilt tillstånd, och å andra sidan finnes för dem icke någon tidsgräns bestämd. Under det att en bank vid oktrojtidens utgång är beroende av Kungl. Maj:ts tillstånd med avseende å samtliga dess avdelningskontor, är sålunda en sparbank enligt Kungl. Maj:ts förslag oförhindrad att under hela sin ingen tidsbegränsning underkastade existens behålla de avdelningskontor, som den upprättat före den 1 mars 1920.

Då man känner, att särskilt ett par sparbanker, icke minst efter det ovannämnda lagstiftning rörande bankbolags avdelningskontor kom till stånd, formligen översållat landet eller vissa landsdelar med filialer, synes det ägnat att väcka synnerliga betänkligheter, att icke någonting skall kunna med den nu föreslagna lagstiftningen åtgöras i denna sak.

Bank- och fondinspektionen har enligt vårt förmenande anfört goda skäl för en längre gående retroaktivitet för lagstiftning beträffande sparbanks avdelningskontor, och tillåta vi oss hänvisa till vad nämnda ämbetsverk därutinnan anfört.

Under åberopande av vad sålunda anförts, få vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte antaga Kungl. Maj:ts förslag till lag om vissa ändringar i gällande sparbankslag med sådana ändringar, att

dels tillstånd att hava avdelningskontor skall meddelas av Konungens befallningshavande i det län, varinom sparbankens styrelse har sitt säte,

dels ock bestämmelsen om särskilt tillstånd för sparbank att hava avdelningskontor skall erhålla tillämpning å sådana kontor, som inrättats efter ingången av juli månad år 1918.

Stockholm den 24 mars 1920.

Walter Kant.

Jöns Jönsson.

Erik Nylander.

John Jönsson.

Swen Persson.

Oscar Osberg.
